
1 Vragen & Antwoorden

PGS 15 Algemeen

1 Wat is de PGS 15?

De PGS 15 beschrijft de regels voor het opslaan van verpakte gevaarlijke stoffen en preparaten. In 2005 is PGS 15 voor het eerst gepubliceerd. PGS 15 verving toen de richtlijnen CPR 15-1, CPR 15-2 en CPR 15-3. In 2011 is een zogenaamde partiele actualisatie van PGS 15 gepubliceerd. In 2016 is een volledige actualisatie van de versie uit 2011 gepubliceerd. Deze versie wordt aangehaald als PGS 15:2016. PGS 15 heeft tot doel een referentiekader te zijn voor algemene regels, vergunningverlening en toezicht in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), voor het toezicht op de naleving van arbeidsomstandighedenwet- en regelgeving en, voor zover van toepassing, voor de aanwijzing van bedrijfsbrandweren in het kader van artikel 31 Wet op de veiligheidsregio's.

2 Wat is het werkterrein van PGS 15?

PGS 15 is van toepassing op de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. Hieronder vallen ook gasflessen en spuitbussen. Tevens is een hoofdstuk opgenomen voor opslag van containers die gevaarlijke stoffen bevatten. Ook is een apart hoofdstuk opgenomen voor de tijdelijke opslag (overslag) van verpakte gevaarlijke stoffen. Voor het begrip gevaarlijke stof worden de indelingscriteria van de vervoerswetgeving (ADR) gehanteerd.

3 Wat zijn de belangrijkste verschillen tussen de geactualiseerde PGS 15 2016 en de PGS 15 uit 2011?

In hoofdstuk 3 wordt deze vraag behandeld.

4 Is PGS 15:2016 een zogenaamde PGS Nieuwe Stijl richtlijn?

Nee. In 2015 hebben overheid en bedrijfsleven besloten de Publicatiereeks *Gevaarlijke Stoffen* te vernieuwen (PGS Nieuwe Stijl), waarbij een methodische risicobenadering meer centraal is komen te staan. De actualisatie van PGS 15 was voor die tijd al gestart. Partijen hebben afgesproken de lopende projecten af te ronden volgens de 'oude stijl'-aanpak.

Op termijn zal ook PGS 15:2016 worden omgezet in PGS 15 Nieuwe Stijl.

5 Welke bedrijven hebben met de PGS 15 te maken?

Nagenoeg elk bedrijf met een vaste locatie ('inrichting') valt onder de werkingsfeer van de Wabo. Afhankelijk van het soort bedrijf en de omvang moet een milieuvergun-

ning worden aangevraagd, dan wel moet worden voldaan aan de bepalingen uit het Activiteitenbesluit.

In hoofdstuk 8 wordt uitgebreid ingegaan op de wettelijke criteria die bepalen of een vergunning al dan niet nodig is.

Ook vanuit de arbeidsomstandighedenwetgeving wordt PGS 15 gezien als stand der techniek, maar daarbij speelt het redelijkerwijs principe wel een rol; daarbij wordt ook rekening gehouden met economische en organisatorische haalbaarheid.

6 Moet je als bedrijf precies doen wat er in PGS 15 staat?

PGS 15, net als alle PGS-richtlijnen, biedt het bedrijf de mogelijkheid om gelijkwaardige maatregelen te treffen. Het bedrijf moet dan wel kunnen aantonen dat de alternatieve maatregel gelijkwaardig is. Dit gelijkwaardigheidsprincipe is van toepassing voor alle bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen.

Als echter in een vergunning van een bedrijf een PGS 15-maatregel volledig is overgenomen, geldt die gelijkwaardigheid niet. Het bedrijf zal dan in de aanvraag moeten aangeven dat men een alternatieve maatregel wil treffen. Tevens kan in specifieke gevallen gemotiveerd worden afgeweken indien niet voldaan kan worden aan de “standaard” voorschriften welke in PGS 15 zijn opgenomen. De beslissing hierover is aan het bevoegd gezag.

7 Moet de overheid altijd precies in de vergunning opnemen wat er in PGS 15 staat?

Nee. In de vergunning bestaat de mogelijkheid om maatwerkvoorschriften op te nemen. Redenen om af te wijken van PGS 15 kunnen divers zijn. Argumenten zoals redelijkheid (‘haalbaar en betaalbaar’) kunnen bijvoorbeeld in bestaande situaties een rol spelen.

8 Wanneer krijgt een bedrijf te maken met de PGS 15?

Een bedrijf krijgt met de PGS 15 te maken indien het bedrijf:

- a. een inrichting is in de zin van de Wabo én
- b. gevaarlijke stoffen opslaat boven de vrijstellingsgrenzen én
- c. niet onder het Activiteitenbesluit valt én
- d. een nieuwe omgevingsvergunning aanvraagt of toe is aan een herziening van de omgevingsvergunning.

Zie vraag 5 voor arbeidsomstandighedenwetgeving.

9 Wat betekent de PGS 15 voor bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen?

Indien een bedrijf onder het Activiteitenbesluit valt, zijn de bepalingen uit dat besluit rechtstreeks van toepassing op het bedrijf.

10 Vallen alle klassen van het ADR onder de PGS 15?

PGS 15 is niet van toepassing op de opslag van de volgende vervoersklassen:

- a. ADR-klasse 1;

- b. ADR-klasse 7;
- c. ADR-klasse 6.2 m.u.v. categorie I3 en I4 (ziekenhuisafval n.e.g., UN 3291 en diagnostische monsters, UN 3373);
- d. gevaarlijke afvalstoffen behorende tot één van bovengenoemde klassen of categorieën;
- e. gasflessen met giftig of bijtende inhoud (behoudens ammoniak en ethyleenoxide);
- f. ADR-klasse 5.2 met uitzondering van LQ-verpakkingen met stoffen met UN 3103 t/m 3110 tot 1.000 kg;
- g. vaste minerale anorganische meststoffen;
- h. bestrijdingsmiddelen tot 400 kg. Daarboven alleen als het middel onder een ADR-klasse valt.

Voor de bovengenoemde categorieën van gevaarlijke stoffen is andere regelgeving van toepassing.

Voor de ADR-klassen die wel onder PGS 15 vallen, gelden ondergrenzen. Dit wordt bij vraag 12 behandeld.

11 Wat is het verschil tussen het ADR en CLP-verordening?

Hoewel voor CLP en het ADR hetzelfde indelingssysteem dat beschreven wordt door UN-GHS te gronde ligt, is er nog een aantal grote verschillen. Zo zijn bij het ADR niet alle door de UN-GHS beschreven gevaren overgenomen. Het belangrijkste fundamentele verschil betreft echter de wijze waarop de gevaren van stoffen en mengsels worden gecommuniceerd. Beperkt CLP zich uitsluitend tot de intrinsieke gevaarseigenschappen van stoffen en mengsels, bij het ADR wordt ook een zekere mate van risico meegenomen. Dit heeft te maken met het feit dat CLP zich richt op het werken met stoffen en mengsels en waarbij dus *de verpakkingen geopend* worden. Dit in tegenstelling tot het ADR dat over vervoer van stoffen gaat. Uitgangspunt hierbij is dat de *verpakkingen gesloten* blijven.

12 Wat zijn de ondergrenzen en vrijstellingen bij PGS 15?

PGS 15 is niet van toepassing op de opslag van gevaarlijke stoffen in hoeveelheden kleiner dan genoemd in de volgende tabel:

Gevaar conform de ADR-klasse zonder bijkomend gevaar ^b	Verpakkingsgroep	Ondergrens/vrijstelling kg of l ^a
Alle ADR-klassen	I	1
CMR-stoffen	n.v.t.	25
2 (UN 1950 Spuitbussen en UN 2037 Houders, klein, gas)	n.v.t.	50
3	II	25
3	III	50
4.1, 4.2, 4.3	II en III	50
5.1	II en III	50

Gevaar conform de ADR-klasse zonder bijkomend gevaar ^b	Verpakkingsgroep	Ondergrens/vrijstelling kg of l ^a
5.2	LQ-verpakkingen die stoffen bevatten met UN-nummer 3103 t.m. UN nummer 3110 (type C t.m F zonder temperatuur-beheersing)	30 ^c
6.1	II en III	50
6.2 categorie I3, I4	II en III	50
8	II en III	250
9	II en III	250
Totaal	-	50 voor ADR-klasse 8 en 9: 250 ^d
2 (Gasflessen)	n.v.t.	125 l waterinhoud

- a. Voor de interpretatie van kg of l, zie 1.7. Bij overschrijding is PGS 15 van toepassing.
b. Voor stoffen met een bijkomend gevaar is de laagste ondergrens/vrijstelling bepalend.
c. Hiermee wordt aangesloten op de in PGS 8 gehanteerde ondergrens.
d. Indien er sprake is van verschillende stoffen waarvoor verschillende ondergrenzen gelden, wordt de ondergrens overschreden wanneer de uitkomst (U) van de volgende formule gelijk is aan of groter is dan 1.

$$U = \frac{q_1}{Q_1} + \frac{q_2}{Q_2} + \frac{q_3}{Q_3} + \frac{q_4}{Q_4} + \dots$$

waarin:

q_x is de hoeveelheid van een bepaalde ADR-klasse in de desbetreffende verpakkingsgroep, conform de indeling in de eerste twee kolommen van Q, tabel 1.2;

Q_x is de bij die ADR-klasse/verpakkingsgroep vermelde ondergrens conform derde kolom van tabel 1.2.

Hoeveelheden van verpakte gevaarlijke stoffen en/of CMR-stoffen die de ondergrenzen niet overschrijden, moeten wel verantwoord worden opgeslagen. Dat wil zeggen dat opslag niet op de werkvloer mag plaatsvinden, tenzij het gaat om een hoeveelheid die als werkvoorraad kan worden aangeduid.

13 Welke specifieke uitzonderingen waarvoor de PGS 15 niet van toepassing is zijn nieuw in deze versie?

- Metalen in vaste vorm, m.u.v. poedervormige metalen. Zoals cadmium, molybdeen, nikkel etc.
- Dieselolie, gasolie of lichte stookolie met een vlamptpunt tussen 60 °C en 100 °C.
- Ademluchtflessen ten behoeve van operatorpersoneel en brandweerpersoneel in kleedruimtes; controlekamers en afvalruimtes.
- Gasflessen met blusgassen, zowel de flessen die t.b.v. een blusgasinstallatie vast zijn opgesteld als losse flessen, al dan niet gemonteerd op verrijdbare karren, muurbeugels enz., die specifiek bedoeld zijn voor het bestrijden / beheersen van brand.
- Gesloten cryohouders (zie PGS 9).
- Drukhouders met CO₂ 'koolzuurcilinders' bij horecagelegenheden.
- 'Koolzuurcilinders' met een doelmatige drukontlastvoorziening bij distributiebedrijven zoals drankengroothandels.

De opslag van deze stoffen moet wel op verantwoorde wijze plaatsvinden. Dat wil zeggen dat opslag niet op de werkvloer mag plaatsvinden tenzij het gaat om een hoeveelheid die als werkvoorraad kan worden aangeduid.

14 Hoe zijn waterbezwaarlijke stoffen van de klasse 9 te herkennen?

De waterbezwaarlijke stoffen van de ADR-klasse 9 worden aangeduid met de classificatiecode M6 en M7 (UN-nummer 3082 en UN-nummer 3077). Conform voorschrift 5.2.1.8.3 van het ADR moeten deze stoffen zijn voorzien van het etiket 'met dode boom met visje'.

15 Wanneer krijgt men met betrekking tot arbeidsomstandigheden te maken met de PGS 15?

Voor wat betreft de arbeidsomstandigheden krijgt men met de PGS 15 te maken indien men boven de ondergrenzen van de diverse gevarenklassen komt. Er dient echter wel vermeld te worden dat stoffen die niet onder de PGS 15 vallen, vanwege hun risico's (zoals irriterende en schadelijke stoffen) of onder de ondergrenzen blijven, wel op een verantwoorde manier opgeslagen moeten worden; dat wil zeggen dat deze stoffen bijvoorbeeld niet in een kantine of in grote hoeveelheden (veel groter dan de werkvoorraad) op de werkvloer opgeslagen moeten worden. Dat geldt ook voor hoeveelheden onder de ondergrens uit tabel 1.2 van voorschrift 1.3.

16 Wat is de rol van de Inspectie SZW (voorheen arbeidsinspectie) bij PGS 15?

In het kader van inspecties werkt de Inspectie SZW volgens twee lijnen, actieve inspecties en reactieve inspecties. De actieve inspecties worden in de vorm van projecten per bedrijfstak uitgevoerd en afhankelijk van de risico's in die bedrijfstak kan een PGS 15 inspectie onderdeel uitmaken van een project. Daarbij worden een aantal specifieke arbeidstechnische zaken uit de PGS 15 bekeken. Met zo'n project worden niet alle bedrijven uit de die bedrijfstak gecontroleerd, maar een selectie van die bedrijven. Reactieve zaken omvatten klachten en ongevallen. Bij klachten kan afhankelijk van de inhoud van de klacht heel specifiek en uitgebreid naar de arbeidstechnische zaken gekeken worden. Bij ongevallen wordt vaak een integrale inspectie uitgevoerd die gebaseerd is op het achterhalen van de directe en mogelijk de basisoorzaken, maar in ieder geval zal bekeken worden of er overtredingen van de Arboret hebben plaatsgevonden. Tevens maakt de Inspectie SZW deel uit van het samenwerkingsprogramma BRZO+ welke de toezichtstaken uitvoert op o.a. BRZO bedrijven. Grote PGS 15 bedrijven kunnen namelijk onder het BRZO vallen en BRZO bedrijven hebben vaak ook één of meerdere PGS 15 opslagen.

17 Wat is de rol van de Inspectie voor de Leefomgeving en Transport (ILT) bij PGS 15?

ILT oefent geen rechtstreeks toezicht uit bij bedrijven als het gaat om de naleving van een omgevingsvergunning of het Activiteitenbesluit. Het directe toezicht vindt plaats door het Wabo-bevoegde gezag (gemeente of provincie). ILT heeft wel een formele adviesrol richting het bevoegd gezag in de vergunningprocedure voor Brzo-bedrijven en RIE cat 4 – bedrijven.

18 Wat is de betekenis van PGS 15 in het kader van het Brzo?

In het kader van het Brzo moeten bedrijven risico's inventariseren en maatregelen treffen om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken. Een bedrijf dat zodanig veel verpakte stoffen opslaat dat het onder het Brzo valt, zal dus een dergelijke inventarisatie moeten uitvoeren en de nodige maatregelen dienen te treffen. De maatregelen uit PGS 15 worden door de Brzo-toezichthouders aanvaardt als een juiste invulling van deze verplichting.

19 Wat zegt PGS 15 in hoofdlijn over milieuveiligheid?

PGS 15 beschrijft de stand der techniek als het gaat om het realiseren van een afdoende niveau van milieuveiligheid. PGS 15 is in de wetgeving als best beschikbare techniek (BBT) aangewezen. Er wordt ruimte geboden om op andere wijze invulling te geven aan dit veiligheidsniveau, dit moet dan wel door de ondernemer aangetoond worden. Met name bij opslagvoorzieningen met een grotere opslagcapaciteit dan 10 ton, kan de externe veiligheid een rol spelen. Dat betekent dat bepaalde afstanden tot objecten (woningen, kantoorgebouwen etc.) in de omgeving moeten worden gewaarborgd. Deze zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de daarbij behorende Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi). In hoofdstuk 8 van dit boek wordt hier uitgebreider op ingegaan.

20 Wat zegt PGS 15 in hoofdlijn over arbeidsveiligheid?

In hoofdlijnen zijn de meeste maatregelen gericht op het voorkomen van een ongeval, zowel technisch als organisatorisch. Verder zijn de maatregelen gericht op het beperken van de gevolgen van een lekkage/incident. In de PGS 15 zijn alle zaken die direct met Arbeidsveiligheid te herkennen aan de codering 'Arbo' aan het begin van de paragrafen.

21 Wat zegt PGS 15 in hoofdlijn over brandveiligheid?

PGS 15 volgt de lijn van het Bouwbesluit. Dat wil zeggen dat gevaarlijke stoffen die brandgevaarlijk zijn, dan wel indien betrokken bij een brand, gevaar voor hulpverlenende diensten kunnen opleveren, in een brandcompartiment moeten worden opgeslagen. Een brandcompartiment is een ruimte die rondom (wanden, gevels en afdekking) is uitgevoerd met een brandwerendheid (in feite de zogenaamde WBDBO) van 60 minuten. Deze eis geldt voor inbandige opslagvoorzieningen. Deze eis met betrekking tot brandwerendheid kan vervallen indien de afstand tot andere bouwwerken of inrichtingsgrens ten minste 10 meter bedraagt. Dit uitgangspunt geldt voor nieuwe situaties: voor bestaande situaties gelden de eisen uit de vigerende bouw- en milieuvergunningen. Voor de stoffen die in beschermingsniveau 4 mogen worden opgeslagen, dat zijn de onbrandbare stoffen en de niet brandonderhoudende stoffen, gelden er geen eisen voor wat betreft de brandwerendheid. Er dient echter wel aan een aantal organisatorische eisen voldaan te worden om te voorkomen dat deze stoffen makkelijk bij een brand betrokken kunnen raken.

22 Wat is het (noodzakelijke) beschermingsniveau?

Voor opslagvoorzieningen met een maximale opslagcapaciteit van 10 ton is het beschermingsniveau vastgelegd in de voorschriften van hoofdstuk 3 van de PGS 15.

Dat is het basisvoorzieningsniveau, met voornamelijk preventief gerichte voorzieningen en maatregelen. Indien de opslagcapaciteit totaal (zowel gevaarlijke als ongevaarlijke stoffen bij elkaar opgeteld) groter is dan 10 ton, moet op basis van de eigenschappen van de stoffen en de hoeveelheid worden bepaald welke aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Aan de hand van tabel 4.1 en 4.2 uit hoofdstuk 4 van PGS 15 kan dit worden bepaald. In principe komt het er op neer dan indien de opgeslagen stoffen moeilijk of niet brandbaar zijn, volstaan kan worden met beperkte voorzieningen. Naarmate een stof meer brandbaar is, moet een hoger beschermingsniveau worden toegepast. In bijlage G wordt voor de gangbare brandbestrijdingssystemen verwezen naar PGS 14, deze wordt momenteel geüpdatet en wordt eind 2016 gepubliceerd.

23 Waarom zijn er nieuwe beschermingsniveaus geïntroduceerd?

Er zijn twee nieuwe beschermingsniveaus geïntroduceerd, namelijk 2 a en 4. BN 2a vervangt BN 2. Het beschermingsniveau BN2 is vervallen vanwege de gewijzigde bestrijdingsstrategie van de brandweer bij opslagvoorzieningen die met beschermingsniveau 2 zijn uitgevoerd. Het uitvoeren van een binnenaanval als standaardinzet bij voorzienbare situaties, leidt tot gevaarlijke werkomstandigheden voor brandweerpersoneel. Daarom is in PGS 15:2016 BN2 niet meer als optie genoemd. Voor zover in bestaande situaties BN 2 is vergund, blijft dit gewoon van kracht (PGS 15 heeft geen rechtstreekse werking) maar het bevoegd gezag kan besluiten de vergunning op dit punt te wijzigen. Bedrijven die nu BN2 vergund hebben kunnen overwegen op eigen initiatief te onderzoeken of overstappen naar BN1 of het nieuw geïntroduceerde BN2a haalbaar is.

Voor wat betreft BN 4 is door de industrie aangegeven dat de onbrandbaarheid van stoffen tot op heden niet goed kon worden aangetoond. De in de oude PGS 15 genoemde norm daarvoor, NEN 6064, was van toepassing op bouwmaterialen, maar niet op producten die dienden te worden opgeslagen. Het RIVM heeft daarom een advies opgesteld hoe onbrandbaarheid en niet-brandonderhoudendheid kan worden aangetoond en daarmee kan een lichter regiem van opslag worden toegepast. Dat lichter regiem kan voor een opslagvoorziening echter alleen worden toegepast als alle opgeslagen stoffen als onbrandbaar of niet-brandonderhoudend zijn. De ondergrenzen uit tabel 4.2 zijn op BN 4 daarom niet van toepassing.

24 Hoe wordt werkvoorraad gedefinieerd in de PGS 15?

Onder een werkvoorraad gevaarlijke stoffen wordt in de PGS 15 verstaan de voorraad gevaarlijke stoffen welke ten behoeve van de bedrijfsvoering/productie in een productieruimte/werkruimte of nabij een procesinstallatie of afvulinstallatie is opgesteld. De werkvoorraad moet strikt noodzakelijk zijn. Er mag per gevaarlijke stof ten hoogste één aangebroken verpakkingseenheid aanwezig zijn, plus één reserve. Sinds de nieuwe PGS 15 versie mag van deze '1 plus 1' regel worden afgeweken als de gebruikte hoeveelheid op de dag groter is dan 2 verpakkingseenheid. Dan mag een dagvoorraad als werkvoorraad worden aangehouden.

Voorts is in het voorschrift 3.1.3 een aantal bepalingen opgenomen t.a.v. de veiligheid (vluchtroutes, verpakking etc.). Ook belangrijk te vermelden is dat indien de werkvoorraad meer bedraagt dan 50 liter, de verpakking voor in ieder geval brandbare vloeistoffen geplaatst moet zijn boven een lekbak of een gelijkwaardige opvangvoorziening.

25 Moet ik met de overgang van PGS 15 uit 2011 naar PGS 15:2016 een nieuwe vergunning aanvragen voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen?

Nee, in het algemeen niet. Ook voor het bevoegd gezag is er in het algemeen geen noodzaak om de vergunning te actualiseren. Wel is het denkbaar dat PGS 15 beter aansluit op uw bedrijfsvoering. In dat geval kunt u in overleg met het bevoegd gezag bezien op welke wijze een aanpassing in de vergunnings situatie kan worden gerealiseerd.

26 Waar moet ik zijn met specifieke vragen over PGS 15?

In eerste instantie kunt u contact opnemen met Uw branchevereniging. In veel gevallen kunnen zij u verder helpen. Qua arbeidsveiligheid kunnen vragen gesteld worden via de publiekstelefoon van de Inspectie SZW (0800-5151). Veel informatie uit de PGS 15 is echter vaak gebaseerd op algemene regels uit de arbeidsomstandighedenwet en regelgeving. Informatie daarover kan ook verkregen worden via een online contactformulier op de website van de inspectie SZW (www.inspectieszw.nl/contact/) Ten slotte geeft ook de website van Infomil veel informatie over PGS 15.

27 Moeten er voor de PGS 15 extra etiketten geplakt worden?

Nee, indien de producten correct geëtiketteerd zijn, wat een verantwoordelijkheid is van de producent/ leverancier van het product, dan hoeven er geen (extra) etiketten geplakt te worden op de verpakking. In die gevallen waar producten zijn gekenmerkt zijn met het LQ symbool dient u m.b.v. het Veiligheidsinformatieblad rubriek 15 te controleren wat de transportetikettering is. Omdat de opslag van PGS15 is gekoppeld aan de vervoersetikettering, dient u in die gevallen dat u meer opslaat dan de vrijgestelde hoeveelheden voor een bepaalde klasse rekening te houden met deze informatie.

28 Welke criteria gelden er voor de classificatie 'CMR-stof'?

In de PGS15 wordt een stof of mengsel als gevaarlijk beschouwd indien deze volgens de criteria van hoofdstuk 2 van het ADR is ingedeeld voor fysische gevaren, gezondheidsgevaren of milieugevaren of indien zij volgens de criteria van bijlage 1 van CLP zijn ingedeeld voor Kankerverwekkend, Mutageen of voor de voortplanting giftig categorie 1a of 1b. Deze stoffen zijn te herkennen aan H340, H350 of H360. Op verzoek van met name de transport- en overslagsector, die vaak te maken heeft met overslag van producten van buiten de EU die (nog) niet voorzien zijn van het EG-etiket, zijn voor een eerste controle of een producten onder de CMR-criteria zouden kunnen vallen de SZW-lijsten geïntroduceerd. Deze SZW-lijsten zijn echter slechts een eerste ingang om na te gaan om welke stoffen het *zou kunnen* handelen.

Als voorbeeld kan de stof ethanol genoemd worden die in de SZW-lijst als voor Re-

protoxische (voor de voorplanting giftig) wordt geclassificeerd, maar conform de EU-classificatie slechts als 'licht ontvlambaar (F)' is geclassificeerd en derhalve voor de PGS 15 niet als CMR-stof wordt aangemerkt.

29 Wie is er verantwoordelijk voor de inhoud van een Veiligheidsinformatieblad?

Conform de REACH-verordening is de producent/leverancier van het product of het bedrijf dat het product in de EU importeert verantwoordelijk voor het opstellen van een Veiligheidsinformatieblad (Vib) in de Nederlandse taal. Een bedrijf dat producten koopt van of opslaat voor een in de EU gevestigd bedrijf mag er van uit gaan dat een correct Vib wordt verstrekt. De ontvanger van een Vib heeft de verplichting om de in het Vib voorgeschreven veiligheidsmaatregelen te implementeren. Informatie over hantering en opslag vindt u in Rubriek 7. De leverancier heeft de verplichting om u het Vib onverwijld en ongevraagd toe te sturen (Brengplicht). Dit omslaat u echter niet van de verplichting ervoor te zorgen dat u over het Vib beschikt alvorens u de producten gaat gebruiken (Haalplicht). Indien u over andere informatie beschikt bent u conform REACH verplicht uw te toeleverancier hiervan op de hoogte te stellen.

30 Moet elke buitenverpakking conform het ADR geëtiketteerd zijn of mag deze ook op de buitenzijde van een pallet aangebracht worden?

Wat betreft etiketteringregels sluit de PGS 15 volledig aan bij de regels zoals die in het ADR van kracht zijn en voor wat betreft dit aspect hanteert het ADR het begrip 'oververpakking'. Een oververpakking mag conform subsectie 5.1.2.1 van het ADR: Een oververpakking moet voor alle gevaarlijke goederen, die in de oververpakking aanwezig zijn, van kenmerking en etiketten zijn voorzien, zoals in hoofdstuk 5.2 voor individuele colli is voorgeschreven, tenzij de kenmerking en etiketten, die betrekking hebben op alle gevaarlijke goederen, die zich in de oververpakking bevinden, zichtbaar zijn. Indien voor verschillende colli hetzelfde etiket is voorgeschreven, moet het slechts eenmaal worden aangebracht.

Definitie oververpakking: een omhulling die gebruikt wordt door één enkele afzender met het doel om één of meer colli te bevatten en een eenheid te vormen die tijdens het vervoer gemakkelijker kan worden behandeld en gestuwd. Voorbeelden van oververpakkingen zijn:

- a. een laadplateau, zoals een pallet waarop meerdere colli worden geplaatst of gestapeld en die door banden van kunststof, krimp- of rekfolie of andere geschikte middelen worden vastgezet, of
- b. een beschermende buitenverpakking zoals een kist of een krat.

31 Welke instanties betreft een bedrijf bij een vergunningaanvraag?

Formeel gezien heeft het bedrijf alleen te maken met het bevoegd gezag, in de meeste gevallen is dat het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente, als het om een Brzo-bedrijf gaat is dat Gedeputeerde Staten van de provincie. Sinds 2015 vallen alle Brzo-bedrijven onder het gezag van de provincie.

Provincies en gemeenten hebben de taken voor vergunningverlening en toezicht ge-

mandateerd aan de omgevingsdienst. Op www.omgevingsdienst.nl zijn de gegevens, waaronder geografisch werkgebied, van de verschillende omgevingsdiensten vermeld. Er zijn echter ook andere instanties bij de vergunningprocedure betrokken. In ideale omstandigheden draagt het bevoegd gezag zorg voor verdere coördinatie met instanties zoals de lokale brandweer en bouw- en woningtoezicht. Indien dat niet het geval is, moet de ondernemer zelf contacten met deze instanties leggen. Daarnaast is het denkbaar dat sprake is van een lozing op het openbare riool of op het oppervlaktewater. Indien dat geval is, moet contact opgenomen worden met het waterschap of met Rijkswaterstaat. Als er sprake is van bouwactiviteiten zal een bouwvergunning moeten worden aangevraagd.

In alle gevallen is het aanbevolen om vroegtijdig in overleg te gaan met de omgevingsdienst. Zorg dat deze plannen zo concreet mogelijk zijn (welke gevaarlijke stoffen, hoeveelheden, maatregelen) en leg een visie vast over het omgaan met gevaarlijke stoffen.

32 Welke afstand vanaf een opslagvoorziening met minder dan 10 ton gevaarlijke stoffen moet aangehouden worden tot externe objecten?

In PGS 15 worden geen afstanden gegeven tot externe objecten. Afstanden zijn in de wetgeving (Bevi, Revi dan wel Activiteitenbesluit) vastgelegd. Zie hoofdstuk 8.

33 In PGS 15 wordt het begrip ‘verpakkingsgroep’ gehanteerd. Waar kan ik de verpakkingsgroep van een stof in een VIB (veiligheidsinformatieblad) vinden?

In paragraaf 14 met de titel ‘Informatie met betrekking tot het vervoer’.

34 Moeten stoffen in de afvalfase ook gescheiden worden opgeslagen?

Ja. De scheidingsregels van PGS 15 zijn ook van toepassing op gevaarlijke stoffen in de afvalfase.

35 In laboratoria staan geen ADR-etiketten op de verpakking, terwijl PGS 15 op ADR gebaseerd is. Wat nu?

Er kan gewerkt worden met de etikettering die voortvloeit uit de CLP-verordening. Meer informatie over hoe de CLP-etikettering zich verhoudt tot de ADR-etikettering is in hoofdstuk 4 te vinden.

36 Carcinogeen, Mutagene en Voor de voortplanting giftige)-stoffen vallen onder de werkingssfeer van PGS 15. Is er een ondergrens in het kader van de registratie van het gebruik van deze stoffen?

Nee, er is geen ondergrens. Voor een nadere toelichting zie Arbo-Informatieblad (AI-blad) nummer 6: ‘Werken met kankerverwekkende stoffen en processen’. Overigens geldt voor Voortplanting giftige stoffen een andere registratie regime dan voor Kankerverwekkende en Mutagene stoffen.

37 Bij veel voorschriften in de PGS15 staat een codering: ‘Wabo, Arbo’. Wat wordt hier mee bedoeld?

De codering geeft aan vanuit welke wetgeving het voorschrift is opgenomen. Daaraan is gerelateerd welke overheidsdienst verantwoordelijk is voor vergunningverlening of toezicht.

38 Vallen aanstekers en gaspatronen onder de werkingssfeer van PGS 15?

Ja. Gasaanstekers en gaspatronen dienen als spuitbussen volgens PGS 15 opgeslagen te worden.

39 Wat betekent berekenen ‘naar rato’ in tabel 3 van PGS 15 wanneer er sprake is van verschillende stoffen waarvoor verschillende ondergrenzen gelden?

De ondergrens voor een combinatie van stoffen moet op 100% worden gezet. Voorbeelden:

- 5 liter CMR (Carcinogeen, Mutageen, Reprotoxisch)-stof (20% van de betreffende ondergrens) plus 5 liter klasse 3, verpakkingsgroep II (20% van de betreffende ondergrens) plus 50 liter klasse 8 (20% van de betreffende ondergrens) maakt een totaal van 60% waardoor PGS 15 niet van toepassing is.
- Indien 25 liter CMR-stof wordt opgeslagen (100% van de betreffende ondergrens), dan heeft dat tot gevolg dat door toevoeging van elke andere hoeveelheid van een andere stofklasse de totale ondergrens van 100% wordt overschreden en PGS 15 van toepassing is.

40 Waaraan kan ik herkennen of een verf onder de viscositeitsregel van het ADR valt (paragraaf 1.5 PGS 15), indien deze niet meer in de transportverpakking is opgeslagen?

Het Veiligheidsinformatieblad onder ‘Informatie m.b.t. het vervoer’ moet uitsluitend geven of wel of niet aan voorschrift 2.2.3.1.5 (viscositeitsregel) van het ADR wordt voldaan en de verf dus wel of niet volgens PGS 15 opgeslagen moet worden. Het vlam-punt is in die gevallen dus niet het enige criterium dat bepaalt of een stoffen onder het ADR valt. Zeer viskeuze (strokerige) verven vallen er dan vaak niet onder op basis van het viscositeitscriterium. De verf dient dan echter ook niet giftig, corrosief of milieu-gevaarlijk te zijn, want dan kan geen gebruik gemaakt worden van deze uitzondering.

41 Wat zijn de ondergrenzen van PGS 15 indien gevaarlijke stoffen in gelimiteerde hoeveelheden (LQ-verpakking) worden opgeslagen?

Voor gevaarlijke stoffen die in een originele en gesloten LQ-verpakking worden opgeslagen (zie hoofdstuk 3.4 van het ADR) geldt een aanvullende vrijstelling tot in totaal de dubbele hoeveelheid van de in tabel 3 genoemde ondergrenzen. De dubbele hoeveelheid mag ook worden toegepast op gevaarlijke stoffen die vallen onder regime van vrijgestelde hoeveelheden (zie hoofdstuk 3.5 van het ADR).

42 Alcoholhoudende dranken in consumentenverpakking worden in PGS 15 niet beschouwd als stoffen vallend onder ADR-klasse 3. Geldt dit ook voor alcoholhoudende dranken met een vlampunt lager dan 60 graden Celsius?

Ja. Alle alcoholhoudende dranken in consumentenverpakking zijn uitgezonderd van PGS 15 (zie tabel 1.1 bij klasse 3).

43 Valt de opslag van meer dan 400 kg bestrijdingsmiddelen altijd onder PGS 15?

Bepalend is of een bestrijdingsmiddel onder het ADR valt of een CMR (Carcinogeen, Mutageen, Reprotoxisch)-stof is. Indien dat niet het geval is, dan kan een bestrijdingsmiddel als 'aanverwante stof' wel gezamenlijk met gevaarlijke stoffen worden opgeslagen.

44 Valt een opslagtank met bijvoorbeeld een inhoud van 10.000 liter gevaarlijke stoffen onder PGS 15?

Bulktanks vallen niet onder PGS 15, want dit zijn geen verpakkingen. Hiervoor gelden andere PGS-richtlijnen (zie www.publicatiereeksgevaarlijke.stoffen.nl) zoals de PGS 28, 29, 30 en 31.

45 Valt de opslag van spuitbussen met slagroom onder het regime van PGS 15?

Nee. Slagroomspruitbussen horen niet in een PGS 15 voorziening. Indien spuitbussen en gaspatronen gezamenlijk met andere gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, worden de spuitbussen op grond van het ADR beoordeeld en is de inhoud niet relevant. Indien in een opslagvoorziening uitsluitend spuitbussen en gaspatronen worden opgeslagen, dan is de inhoud wel van belang voor de opslageisen. Spuitbussen met slagroom worden vanuit het oogpunt van voedselkwaliteit niet gezamenlijk met gevaarlijke stoffen opgeslagen. Dus de opslag van spuitbussen met slagroom valt niet onder PGS 15.

46 Klopt het dat de PGS 15 niet voor winkelruimtes geldt?

Klopt. In het Activiteitenbesluit zijn eisen opgenomen voor de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in winkelruimtes. In hoofdstuk 8 zijn deze eisen uit het Activiteitenbesluit opgenomen.

47 Bij een trainingscentrum voor BHV-cursussen (Bedrijfshulpverlening) is een voorraad CO₂-blussers en schuimblussers aanwezig. Moeten de brandblussers beschouwd worden als gasflessen en dus opgeslagen worden conform de PGS 15?

Nee, brandblussers vallen niet onder de werkingssfeer van de PGS 15.

- 48 In tabel 3 van PGS 15 wordt gesproken over ‘bijkomend gevaar’. Kan ik aan de verschillende ADR-etiketten zien wat het overheersende gevaar is en wat het bijkomende gevaar is?**

Nee, dit kunt u met de tabel van overheersende gevaren uit het ADR bepalen (ADR 2.1.3.10); zie de tabel in deel D 2 van dit boek.

In zijn algemeenheid kunnen namelijk geen uitspraken gedaan worden welk gevaar (bijvoorbeeld: ontvlambaarheid, giftigheid of corrosiviteit) voor wat betreft een klasse-indeling prevaleert. Dit hangt bijvoorbeeld voor de giftigheid af van de blootstellingroute (via de huid, mond, of ademhaling) en voor zowel de giftige als corrosieve producten of het een vaste stof of een vloeistof is.

Hoofdstuk 3: Algemeen

- 49 Wanneer er twee geschakelde PGS 15-opslagvoorzieningen zijn, dient de wand tussen deze twee opslagvoorzieningen dan een WBDBO van 60 of 120 minuten te bezitten?**

De wand tussen deze geschakelde opslagvoorzieningen moet naar beide zijden een WBDBO van 60 minuten hebben.

- 50 Een opslagvoorziening is een ruimte die tegen een fabriek is aangebouwd, dus dat lijkt in eerste instantie een uitpandige opslagvoorziening. Echter, via een grote doorgang vanuit de productieruimte van de fabriek kunnen werknemers die niet opgeleid zijn voor het werken met gevaarlijke stoffen eenvoudig de PGS 15-opslagplaats binnenlopen. Is hierdoor sprake van een inpandige opslag (met bijbehorende extra veiligheidsvoorzieningen, waaronder een gecertificeerde brandmeldinstallatie)?**

In PGS 15 paragraaf 3.2 wordt aangegeven dat het voor de keuze of het een inpandige of uitpandige opslagvoorziening is erom gaat of de opslagvoorziening in een (ander) bouwwerk is gelegen (kluis) of een zelfstandig bouwwerk is (vrijstaand of met een ander bouwwerk geschakeld). De wijze waarop werknemers de opslagvoorziening kunnen betreden heeft daar geen invloed op. Het betreft hier dus een uitpandige opslagvoorziening.

- 51 Indien bijvoorbeeld vier opslagvoorzieningen van 10 ton aan elkaar geschakeld zijn, waarbij tussen de geschakelde ruimten een gezamenlijke WBDBO (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag) van 120 minuten is gerealiseerd, is hier dan sprake van één opslagvoorziening van 40 ton waarbij hoofdstuk 4 van PGS 15 van toepassing is (de ‘oude’ CPR 15-2 voorzieningen) of is hier sprake van 4 keer 10 ton opslag waarbij hoofdstuk 3 van PGS 15 van toepassing is? Maakt het nog iets uit of er een dak boven de 4 keer 10 ton geschakelde opslagvoorzieningen aanwezig is?**

Er is sprake van vier opslagvoorzieningen. Het bedrijf, maar ook het bevoegd gezag, moet wel nagaan of er nog sprake kan zijn van een veilige bedrijfsvoering vanuit logistiek oogpunt. Indien er bijvoorbeeld een min of meer statische opslagsituatie is (veelal

dezelfde stoffen, weinig variatie in hoeveelheden, interne voorraad voor eigen bedrijfsvoering) zal opslag in verschillende aparte voorzieningen weinig logistieke problemen opleveren. Daarentegen zullen in een dergelijke situatie bij bedrijven met een sterk wisselende opslagsituatie (zowel qua gevaarscategorie als qua hoeveelheid) met veel interne transportbewegingen, logistieke en veiligheidsgerelateerde beperkingen ontstaan.

In voorschrift 3.2.3.1 is aangegeven dat bij geschakelde voorzieningen ook het dak een brandwerendheid van minimaal 60 minuten moet hebben.

52 Bij zwembaden en textielreinigingsbedrijven komen regelmatig doseerinstallaties voor (1 m³ of meer) waarbij chemicaliën in buffertanks worden opgeslagen. Vallen deze buffertanks onder de werkingssfeer van PGS 15?

Nee. Er is hier geen sprake van opslag maar van een buffertank die deel uitmaakt van een installatie.

53 Wat wordt onder ‘aanverwante stoffen’ verstaan in voorschrift 3.1.4 van PGS 15?

Onder ‘aanverwante stoffen’ worden grondstoffen of chemicaliën verstaan die niet onder het ADR vallen en geregeld wel onder CLP, of hulpstoffen voor productieprocessen. Het algemene uitgangspunt is dat deze stoffen gezamenlijk met gevaarlijke stoffen (volgens het ADR) kunnen worden opgeslagen. Let op: deze stoffen tellen wel mee voor wat betreft hoeveelheden, productopvangcapaciteit enzovoort. Bij het vaststellen van het beschermingsniveau moeten ook brandbaarheidsaspecten van deze stoffen mee worden beoordeeld.

54 Wat wordt onder ‘koopmansgoederen’ verstaan in voorschrift 3.1.4 van PGS 15?

Koopmansgoederen wordt in PGS 15 gedefinieerd als: ‘Handelsgoederen opgeslagen als stukgoed (geen bulkopslag), met uitzondering van gevaarlijke stoffen, CMR-stoffen, bestrijdingsmiddelen en afvalstoffen.’

In PGS 15:2016 is voor het eerst in de richtlijn ruimte gegeven aan gezamenlijke opslag van gevaarlijke stoffen en koopmansgoederen. Wel is een aantal beperkingen opgenomen in het betreffende voorschrift.

55 Gelden de ondergrenzen van PGS 15 per inrichting of bijvoorbeeld per productie-unit?

Afhankelijk van het karakter en de grootte van het bedrijf moet worden bepaald of de ondergrenzen per inrichting, per gebouw, per afdeling of anderszins gelden.

56 Gevaarlijke afvalstoffen vallen binnen de werkingssfeer van PGS 15 voor zover de overeenkomstige gevaarlijke stoffen binnen de werkingssfeer vallen. Moeten er gevaarsetiketten aanwezig zijn op de verpakkingen van gevaarlijke afvalstoffen?

Ja. Gevaarlijke afvalstoffen moeten voor het vervoer op dezelfde manier worden geëtiketteerd als de stof waarmee de afvalstof chemisch of fysisch overeen komt.

Afval dient conform reguliere stoffen geclassificeerd en ook geëtiketteerd te worden conform het ADR. Deze regel zijn beschreven in hoofdstuk 2 van het ADR. Voor een afvalstof waarvan de samenstelling niet exact bekend is, kan deze op een afwijkende manier worden geclassificeerd; die procedure is beschreven in de voorschriften 2.1.3.5.2 en 2.1.3.5.5 van het ADR.

57 Is in PGS 15 een dag-werkvoorraad gelijk aan de voorraad voor het verzenden van producten?

Nee. De werkvoorraad is de hoeveelheid product die nodig is in een proces en dit betreft niet het eindproduct gereed voor verzending. Gevaarlijke stoffen die gereed gezet worden voor verzending, worden beschouwd als tijdelijke opslag (zie hoofdstuk 5 van PGS 15).

58 Wie is verantwoordelijk voor de inhoud van een Vib (Veiligheidsinformatieblad), bijvoorbeeld bij de import van gevaarlijke stoffen uit een land van buiten de Europese Unie (EU)?

Met betrekking tot het Vib is er sprake van een ketenaansprakelijkheid en dat geldt ook voor stoffen die geïmporteerd worden. De importeur (diegene die een stof van buiten de Europese Ruimte invoert) dient er voor te zorgen dat hij een Vib kan meeleveren aan zijn afnemers die voldoet aan de eisen conform de Europese REACH-verordening 1907/2006/EG (zie voorschrift 3.16.2 van PGS 15). Indien hij deze stof met Vib door levert aan tussenhandelaren zijn zij verantwoordelijk voor het Vib. Zij dienen te controleren of het Vib aan de eisen voldoet. Echter, zolang zij niets aan de stof of het gevaarsetiket veranderen mogen ze ervan uitgaan dat de toxicologische informatie en de beheersmaatregelen juist zijn. Echter; zodra zij het etiket veranderen, bijvoorbeeld doordat de stof onder eigen merknaam op de markt gebracht wordt, wordt ook de verantwoordelijkheid voor de juistheid van de informatie overgenomen. De eindgebruiker mag ervan uitgaan dat de aangeboden informatie klopt en dient de voorgeschreven beheersmaatregelen te implementeren.

59 Geldt de eis van WBDBO (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag) alleen van binnen naar buiten?

Nee. In de voorschrift 3.2.2. van PGS 15 wordt aangegeven dat WBDBO van binnen naar buiten, maar ook andersom van toepassing is.

60 Wordt er in de nieuwe PGS 15 ten opzichte van de PGS 15 uit 2011 anders omgegaan met lege, ongereinigde verpakkingen en volle verpakkingen?

In het herziene voorschrift 3.1.5 is voor lege ongereinigde verpakkingen de benadering uit het ADR (voorschrift 1.1.3.5) overgenomen. Zie ook ADR voorschrift 5.4.1.1.6

61 Op welk voorschrift kan of mag ik handhaven indien kunststof verpakkingen en/of IBC's voor opslag van gevaarlijke stoffen ouder zijn dan 2,5 jaar en ik aan de kwaliteit van de verpakking twijfel?

De eisen voor beproevingen van verpakkingen en IBC's zijn beschreven in hoofdstuk 6 van het ADR. Kunststof IBC's, die het vaakst worden hergebruikt met of zonder te reconditioneren, moeten om de 2,5 jaar een beproeving ondergaan (zie ADR voorschrift 6.5.4.4.2).

In paragraaf 3.8 van PGS 15 is een doelbepaling opgenomen met betrekking tot de kwaliteit van de verpakking voor brandbare vloeistoffen. Vervolgens is toegelicht dat in ieder geval aan dat voorschrift wordt voldaan, indien het een UN (United Nations)-gekeurde verpakking betreft. Wanneer de indruk bestaat dat de kwaliteit van de verpakking onvoldoende is, bijvoorbeeld op grond van visuele waarneming of op grond van het overschrijden van keuringstermijnen, kan handhavend worden opgetreden op basis van het doelvoorschrift.

Indien in een vergunning een voorschrift is opgenomen dat alle verpakkingen UN-gekeurde verpakkingen moeten zijn, dan kan uiteraard ook op dat voorschrift worden gehandhaafd. Wanneer aan de kwaliteit van de UN-gekeurde verpakking wordt getwijfeld, kan contact opgenomen worden met de Inspectie Leefomgeving en Transport (www.ilent.nl of telefonisch: 088-4890000).

62 Mogen zogenaamde 'lecture bottles' (kleine gasflesjes geschikt voor meermalig gebruik) gezamenlijk met andere gevaarlijke stoffen in een brandveiligheidskast worden opgeslagen?

Ja. Volgens de voorschrift 6.1.1 worden lecture bottles als gewone verpakking voor gassen beschouwd.

63 Wat zijn de algemene bepalingen met betrekking tot Veiligheidsinformatiebladen (voorschrift 3.16.2 van PGS 15)?

Veiligheidsinformatiebladen (Vib's) zijn onderdeel van de REACH-verordening. De verplichting tot het verstrekken van een Vib is geregeld in de REACH-verordening (EG) nr. 1907/2006. De verplichting wordt beschreven in artikel 31 van de verordening. Hierin staan regels over de wijze waarop de communicatie in de keten dient te verlopen. Uitwisseling van informatie moet ertoe leiden dat alle gebruikers van stoffen de informatie krijgen die zij nodig hebben om de stoffen veilig te gebruiken. Om tot een optimale communicatie te komen moet informatie zowel up- als downstream tussen alle schakels in de toeleveringsketen worden uitgewisseld. De informatie downstream (van stofleverancier tot aan de laatste eindgebruiker in de keten) gebeurt vooral via het Vib. In bijlage II van REACH worden de voorschriften gegeven voor de structuur en de te verstrekken informatie in het Vib.

64 Waarom is de verplichte veiligheidsadviseur volgens de ADR in het algemeen niet voldoende voor de invulling van de 'vakbekwame persoon' (voorschrift 3.14.1 van PGS 15)?

De PGS 15 schrijft voor dat, in tegenstelling tot de Regeling veiligheidsadviseur, tijdens

werkzaamheden de vakbekwame persoon aanwezig dient te zijn binnen de inrichting. Een veiligheidsadviseur hoeft niet altijd aanwezig te zijn en kan zelfs extern ingehuurd worden. Tevens hoeft een veiligheidsadviseur alleen maar kennis te hebben van de voorschriften van het ADR en het opslaan van gevaarlijke goederen is een andere activiteit dan het vervoer daarvan. De Regeling veiligheidsadviseur stelt ook geen eisen aan de kennis en kunde op het gebied van calamiteitenbestrijding terwijl dat een zeer belangrijk onderdeel is in de PGS 15. De eisen die het ADR stelt aan een veiligheidsadviseur (ADR voorschrift 1.8.3) kunnen voor een groot deel wel invulling geven aan het begrip 'vakbekwaam persoon', maar dus niet volledig.

65 Wanneer er twee geschakelde PGS 15-opslagvoorzieningen zijn, dient dan de wand tussen deze twee opslagvoorzieningen een WBDBO van 60 of 120 minuten te bezitten?

De wand tussen deze geschakelde opslagvoorzieningen moet naar beide zijden een WBDBO van 60 minuten hebben.

66 Hoe zorg je voor natuurlijke ventilatie op de buitenlucht bij een inpan-dige bouwkundige opslagvoorziening conform PGS15 waarbij één zijde de buitengevel vormt?

Het inpan-dige ventilatiekanaal zal op de buitenlucht moeten uitmonden en mag nooit inpan-dig uitmonden, ook niet indien de inpan-dige opslagplaats zich binnen een veel groter gebouw of loods bevindt.

Of er voldoende natuurlijke ventilatie mogelijk is, moet worden onderzocht in het kader van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

67 Welke hoeveelheid gevaarlijke stoffen mag ik maximaal opslaan op een verdieping volgens PGS15?

In de PGS 15:2016 is in vs 3.2.5 gesteld dat op een verdieping maximaal 500 kg of liter gevaarlijke stoffen of CMR-stoffen aanwezig mag zijn. Hierbij wordt geen onderscheid meer gemaakt in vloeroppervlak of brandcompartiment. Het totaal mag niet meer zijn dan 500 kg of liter. Er is geen maximale hoeveelheid per opslagvoorziening benoemd. Deze 500 kg of liter mag dus in één opslagvoorziening aanwezig zijn. Door gemotiveerd afwijken in een omgevingsvergunning of bij bedrijven die vallen onder het Activiteitenbesluit is het mogelijk om van deze 500 kg of liter af te wijken. Wel dienen aanvullende eisen te worden gesteld aan de brandwerende voorziening, detectie, aanwezigheid deskundig personeel etc. Tevens speelt bij de beoordeling van gemotiveerd afwijken ook de staat van het gebouw en de aanwezige brandcompartimenten een rol. Indien er gebruik wordt gemaakt van brandveiligheidsopslagkasten is in voorschrift 3.3.3 gesteld dat er op een verdieping maximaal twee brandveiligheidsopslagkasten per brandcompartiment aanwezig mogen zijn. Als er dus meerdere brandcompartimenten op een verdieping aanwezig zijn mogen er per brandcompartiment 2 brandveiligheidsopslagkasten aanwezig zijn. Hierdoor is het mogelijk om meer dan 500 liter op een verdieping aanwezig te hebben, indien de verdieping bestaat uit meerdere brandcompartimenten.

Wanneer alleen gevaarlijke stoffen klasse 8, verpakkingsgroep II en III zonder bijkomend gevaar worden opgeslagen, dan gelden deze voorschriften niet.

Een opslagvoorziening is een ruimte die tegen een fabriek is aangebouwd, dus dat lijkt in eerste instantie een uitpandige opslagvoorziening. Echter, via een grote doorgang vanuit de productieruimte van de fabriek kunnen werknemers die niet opgeleid zijn voor het werken met gevaarlijke stoffen eenvoudig de PGS 15-opslagplaats binnenlopen. Is hierdoor sprake van een inpandige opslag (met bijbehorende extra veiligheidsvoorzieningen, waaronder een gecertificeerde brandmeldinstallatie)?

In PGS 15 paragraaf 3.2 wordt aangegeven dat het voor de keuze of het een inpandige of uitpandige opslagvoorziening is erom gaat of de opslagvoorziening in een (ander) bouwwerk is gelegen (kluis) of een zelfstandig bouwwerk is (vrijstaand of met een ander bouwwerk geschakeld). De wijze waarop werknemers de opslagvoorziening kunnen betreden heeft daar geen invloed op. Het betreft hier dus een uitpandige opslagvoorziening.

Hoofdstuk 4: Opslagvoorzieningen groter dan 10.000 kg

68 In PGS 15:2016 zijn twee nieuwe beschermingsniveaus geïntroduceerd. In PGS 15: 2011 was beschermingsniveau 2 nog duidelijk zichtbaar als mogelijk brandbeveiligingsconcept. In PGS 15:2016 wordt beschermingsniveau 2 niet meer behandeld. Wat is de reden?

Het beschermingsniveau BN2 is vervallen vanwege de gewijzigde bestrijdingsstrategie van de brandweer bij opslagvoorzieningen die met beschermingsniveau 2 zijn uitgevoerd. Het uitvoeren van een binnenaanval als standaardinzet bij voorzienbare situaties, leidt tot gevaarlijke werkomstandigheden voor brandweerpersoneel. Daarom is in PGS 15:2016 BN2 niet meer als optie genoemd.

Dat betekent overigens niet dat alle bestaande situaties meteen moeten worden aangepast. PGS 15 is immers een richtlijn en heeft geen rechtstreekse werking.

Het is aan het bevoegde gezag om bestaande vergunningen te wijzigen. Het ligt dan voor de hand om in die bestaande situatie de mogelijkheden te verkennen of het nieuwe beschermingsniveau2a kan worden toegepast. Indien aanpassing tot hoge kosten leidt, kan wellicht een beroep worden gedaan op de schadevergoedingsregeling van de Wet milieubeheer.

Bedrijven die een vergunning hebben voor beschermingsniveau 2 doen er verstandig aan om zeker te stellen dat de brandweer ook daadwerkelijk binnen 15 minuten inzetbaar (aanwezig en operationeel) is.

69 Voor welk soort gevaarlijke stoffen is beschermingsniveau 4 bedoeld?

Dat is bedoeld voor de stoffen van met name klasse 8 en 9 die onbrandbaar zijn of de brand niet kunnen onderhouden. Als voorbeeld kunnen waterige oplossingen genoemd worden waarvoor voor iedereen duidelijk is dat deze stoffen er onder vallen, maar ook veel anorganische stoffen zijn onbrandbaar of slecht brandbaar; dat geldt ook voor giftige en oxiderende stoffen die bij dedicated en uitpandige opslag in overleg

met het bevoegd gezag ook gebruik kunnen maken van dit lichtere opslagregiem (zie voetnoot “d” van tabel 4.1.

De uitzondering geldt overigens niet voor de stoffen van verpakkingsgroep I.

70 In PGS 15:2016 is het begrip “niet-brandonderhoudendheid” geïntroduceerd. Hoe werkt dit door op de opslageisen?

In PGS 15:2016 is het begrip onbrandbaar ook het begrip “niet-brandonderhoudendheid” geïntroduceerd. Brandonderhoudende stoffen zijn stoffen die niet geclassificeerd zijn als brandbare vaste stoffen of brandbare vloeistoffen of brandbare gassen, maar die wel bij een brand betrokken kunnen raken als deze stoffen aan een brand worden blootgesteld. Door het begrip niet-brandonderhoudend toe te passen, wordt in feite het aantal gevaarlijke stoffen dat met een laag beschermingsniveau (3 of 4) kan worden opgeslagen, uitgebreid.

Het RIVM heeft hierover een notitie opgesteld ‘brandbare vaste stoffen, onbrandbare stoffen en niet brandonderhoudende stoffen in het kader van de richtlijn PGS 15’. Deze notitie is opgenomen in hoofdstuk 11.

71 Heeft het uitgangspuntendocument (UPD) in PGS 15:2016 een andere betekenis gekregen?

Het is hetzelfde document als in de vorige versie van de PGS 15, maar via de PGS organisatie is wel een handreiking opgesteld met een duidelijke procesbeschrijving en de partijen die betrokken zijn bij het opstellen, beoordelen en goedkeuren van een UPD. De handreiking vervangt de zogenaamde ‘blauwdruk’ die door het CCV was opgesteld.

72 Is in PGS 15:2016 de rol van de inspectie-instellingen gewijzigd?

De rol van de inspectie-A-instelling is gelijk gebleven, maar deze hoeft geen goedkeurend inspectierapport of certificaat meer af te geven, maar een gewoon inspectierapport met bevindingen. E.e.a. conform voorschrift 4.8.9. Het is aan het bevoegd gezag om een oordeel te geven over het inspectierapport

73 Wat is de relatie tussen PGS 15:2016 en PGS 14?

PGS 14; ‘Brandblus- en brandbeheersingssystemen – Handreiking voor de toepassing bij PGS 15 opslagen’ is een supplement op PGS 15. PGS 14 heeft als doel de kenmerken van de verschillende brandbestrijdingssystemen zoals opgenomen en voorgeschreven in PGS 15 (en in het bijzonder hoofdstuk 4 ‘Opslagen groter dan 10.000 kg’) toegankelijker en beter hanteerbaar te maken. In PGS 15:2011 waren de kenmerken en parameters van de verschillende brandbestrijdingssystemen in PGS 15 zelf beschreven. Het Handboek geeft tevens achtergrondinformatie over aspecten van branddetectie en brandbestrijding. Daarnaast bevat het voorbeelden van de toepassing van PGS 15, onder meer voor de berekening van bluswateropvangcapaciteit. PGS 14 moet naast PGS 15 worden gebruikt.

In de nieuwe versie van de PGS 14 die eind 2016 zal verschijnen is in hoofdstuk 6.2 de problematiek beschreven van het blussen van kunststof IBC’s met brandbare vloeistoffen door bepaalde brandblussystemen.

74 In voorschrift 4.5.2 van PGS 15 worden twee voorwaarden voor vakscheiding aangegeven. Is één van beide voorwaarden voldoende of moet aan beide voorwaarden worden voldaan?

Eén van beide voorwaarden is voldoende; scheiding door middel van een gangpad van ten minste 3,5 m, of een scheidingsconstructie met een WBDBO van ten minste 30 minuten. In de inleiding bij dit voorschrift zijn de verschillende doelen van vakscheiding omschreven. Voordeel van deze opsomming is, is dat het eenvoudiger is alternatieve maatregelen te toetsen op gelijkwaardigheid.

75 In tabel 4.3 van PGS 15 wordt aangegeven dat bij beschermingsniveau 1 alle vloeistoffen in het grootste vak (tot 1.000 m²), dan wel 10% van de vloeistoffen in de opslagvoorziening (bij meer dan 1.000 m²) moeten worden opgevangen. Bij beschermingsniveau 2a wordt aangegeven dat 100% van de vloeistoffen in de opslagvoorziening moet worden opgevangen. Is het nu zo dat beschermingsniveau 2a strenger is dan beschermingsniveau 1?

Nee. Beschermingsniveau 1 impliceert veel voorzieningen en een snelle detectie in vergelijking met beschermingsniveau 2a. Bij beschermingsniveau 2a is geen automatisch blussysteem voorgeschreven. Dat betekent dat indien er een brand ontstaat, deze zich kan uitbreiden over de gehele opslagvoorziening. Ook de bluswateropvang (dus niet alleen de productopvang) moet bij beschermingsniveau 2a op de gehele opslagvoorziening zijn gedimensioneerd.

76 In de toelichting op tabel 4.1 van PGS 15 (voorschrift 4.5.1) wordt gesproken over ‘de combinatie van de grootste gevaarseigenschappen’. Hoe kun je de verschillende vlampunten c.q. stoffeigenschappen combineren? Of moet het woord ‘combinatie’ komen te vervallen waardoor je uitkomt op beschermingsniveau 1?

Bij de beoordeling moeten ook de bijkomende gevaren worden meegenomen. Als een stof bijvoorbeeld tot ADR-klasse 3 (vlampunt lager dan 61 °C) behoort en een bijkomend gevaar heeft conform etiket van klasse 6.1, dan moeten beide gevaarsaspecten in het ‘fictieve mengsel’ worden meegenomen. Hierdoor kom je op beschermingsniveau 1 uit.

77 In tabel 4.1 van PGS 15 wordt het begrip ‘brandbaarheid’ gebruikt. Hoe is dit begrip precies bedoeld? Is er een definitie beschikbaar?

In tabel 4.1 is het systeem vastgelegd waarmee het noodzakelijke beschermingsniveau in een opslagvoorziening voor meer dan 10 ton gevaarlijke stoffen kan worden bepaald. De basisgedachte is dat naarmate de opgeslagen stof gevaarlijker is, er een hoger beschermingsniveau is vereist. De gevaarsaspecten worden bepaald door de gevaarindeling op basis van het ADR (dus: toxisch, bijtend, etc.) en door de brandbaarheid van de opgeslagen stof. Deze ‘brandbaarheid’ is niet beperkt tot de brandbaarheidklassen van het ADR. Ook brandbare vloeistoffen met een vlampunt hoger dan 100°C of brandbare vaste stoffen die niet vanwege die eigenschap ADR-geklasseerd zijn, zijn

bepalend voor het vaststellen van het beschermingsniveau. Nieuw is de term niet-brandonderhoudend (zie ook vraag 70). In het Bevi is een definitie opgenomen voor het begrip ‘brandbare gevaarlijke stof’: “een stof die met lucht van normale samenstelling en druk onder vuurverschijnselen blijft reageren, nadat de bron die de ontsteking heeft veroorzaakt, is weggenomen”. Belangrijk is dat ook de brandbaarheid van de zogenaamde aanverwante stoffen moet worden beoordeeld en dat ook rekening wordt gehouden met bijkomende gevaren. Tabel 4.1 is in eerste instantie belangrijk in de ontwerpfase van een opslagvoorziening. Vervolgens zal bij toezicht en handhaving met name bij de beschermingsniveaus 2a, 3 en 4 worden nagegaan of de juiste toegestane stoffen worden opgeslagen. Indien beschermingsniveau 1 is toegepast, zal bij toezicht en handhaving voor wat betreft de opgeslagen stoffen de nadruk liggen op de geschiktheid van het automatische blussysteem voor de opgeslagen stoffen.

78 **Wat betekenen de horizontale streepjes in tabel 4.1 van PGS 15? Is deze combinatie verboden of kan deze combinatie nooit voorkomen? Het lijkt voor de hand liggend dat ADR-klasse 5.1 stoffen bijvoorbeeld niet samen opgeslagen mogen worden met brandbare stoffen. Dit is in overeenstemming met bijlage E (Voorkomen van onverenigbare combinaties door stoffenscheiding). Maar wat betekent bijvoorbeeld het horizontale streepje voor klasse 9 in combinatie met vloeistoffen met een vlampunt lager dan 60 °C? Volgens bijlage E is deze combinatie niet verboden maar moet beoordeeld worden. Stel dat de combinatie volgens de beoordelingsmethode is toegestaan, welk beschermingsniveau is dan van toepassing?**

Tabel 4.1 is bedoeld om het vereiste beschermingsniveau te bepalen en moet niet verward worden met bijlage E waarin de beoordeling van ‘onverenigbare combinaties’ wordt beschreven. De horizontale streepjes in tabel 4 betekenen dat de stoffen niet gelijktijdig een andere karakteristieke eigenschap kunnen hebben. Zo zal een stof van ADR-klasse 9 met een vlampunt lager dan 60 °C niet bestaan, omdat deze dan ingedeeld wordt in klasse 3 (of eventueel klasse 4 als het een vaste stof betreft).

79 **‘Onbrandbaar’ wordt volgens de definities van PGS 15 (hoofdstuk A.2) gedefinieerd als ‘onbrandbaar volgens NEN 6064’. In tabel 4 wordt gesproken van ‘onbrandbare stoffen’. Zijn ‘onbrandbare stoffen’ nu stoffen die aan NEN 6064 voldoen?**

Nee. NEN 6064 is een norm bedoeld voor het bepalen van onbrandbaarheid van bouwmaterialen en dus niet van de opgeslagen stoffen; voor die onbrandbaarheid heeft het RIVM een memo geschreven die in dit boek is opgenomen in hoofdstuk 11.

80 **Wat is de samenhang tussen tabel 4.1 en tabel 4.2 van PGS 15?**

In tabel 4.2 zijn per klasse de hoeveelheden vermeld, waar bij het vaststellen van het beschermingsniveau volgens tabel 4.1, beneden die hoeveelheid geen rekening hoeft te worden gehouden met de gevaarsaspecten van die stof. Hierbij moet aandacht worden besteed aan de bijkomende gevaren.

81 Wanneer mogen er nieuwe eisen gesteld worden aan een bestaande brandbeveiligingsinstallatie in een opslagvoorziening voor verpakte gevaarlijke stoffen?

Om te kunnen eisen dat een brandbeveiligingsinstallatie wordt aangepast zal eerst de omgevingsvergunning moeten worden aangepast. Dit kan verlopen via een zogenaamde ambtshalve wijziging waartegen bezwaar en beroep openstaat. Aanleiding voor zo'n ambtshalve wijziging kan zijn de conclusies van de vijfjaarlijkse beoordeling op actualiteit door een inspectie-instelling van het opgestelde uitgangspuntendocument (UPD), zoals vermeld in PGS 15. Pas als bevoegd gezag van mening is dat op basis van de uitkomsten van de beoordeling van het UPD door een Inspectie-A-instelling het UPD moet worden aangepast, en deze eis tot aanpassing van het UPD ook middels een afgeronde procedure tot ambtshalve wijziging onderdeel uitmaakt van de vergunning moet een nieuw of aangepast UPD worden opgesteld. Pas na beoordeling van dit UPD door een geaccrediteerde inspectie-A-instelling en goedkeuring door het bevoegd gezag, kan het bevoegd gezag eisen dat de brandbeveiligingsinstallatie wordt aangepast conform het nieuwe UPD.

82 Staat in een uitgangspuntendocument UPD de afbakening vermeld van een inspectie door een geaccrediteerde inspectie-A-instelling?

In voorschrift 4.8.8 zijn de eisen opgenomen waar een UPD aan moet voldoen. Bouwkundige, installatietechnische en organisatorische (BIO) aspecten die relevant zijn voor de goede werking van het VBB-systeem, moeten in het UPD zijn opgenomen en onderdeel van de inspectie vormen. In het initieel inspectierapport dat door de inspectie-instelling wordt afgegeven, alvorens een opslagvoorziening in gebruik mag worden genomen, De inspectie-instelling rapporteert of het VBB-systeem en de situatie binnen de opslagvoorziening in overeenstemming zijn met het goedgekeurde UPD. Het is dus van belang dat het UPD niet meer informatie bevat dan conform voorschrift 4.8.8 nodig is.

83 Zou het bevoegd gezag na een positieve beoordeling van het uitgangspuntendocument door een geaccrediteerde inspectie-A-instelling, nog met aanvullende technische eisen kunnen/mogen komen?

Nee, in principe niet. Technische eisen vloeien voort uit bouw- en milieuvergunningen en ontwerpnormen. Het is wel belangrijk dat in het voortraject voldoende wordt gecommuniceerd tussen bedrijf, overheid, opsteller UPD en toetsende inspectie-instelling. Het bevoegd gezag kan zich bij de beoordeling t.b.v. de goedkeuring beperken tot een beoordeling van de accreditatiegegevens van de inspectie-instelling, en of het UPD in overeenstemming is met de vergunningen. Het bevoegd gezag kan ook besluiten een diepgaand onderzoek te doen naar de juistheid van het UPD. In principe dient het bevoegd gezag na positieve beoordeling goedkeuring te verlenen, tenzij als gevolg van vernieuwde inzichten tijdens de procedure veranderingen komen in de beginselen van het uitgangspuntendocument. Het bevoegd gezag moet dit schriftelijk mededelen.

84 Is het de bedoeling dat het bevoegd gezag een door een geaccrediteerde inspectie-instelling opgesteld inspectieplan goedkeurt?

Nee, een inspectieplan is een intern document van een inspectie-instelling. Het is niet aan een bevoegd gezag om een inspectieplan te beoordelen of te keuren. Daarentegen moet een bevoegd gezag wel een oordeel geven over een uitgangspuntendocument (UPD). Een uitgangspuntendocument is dus niet hetzelfde als een inspectieplan. Het inspectieplan is een intern document voor de inspectie-instelling, nodig om (interne) verantwoording te kunnen afleggen over wat de inspectie inhoudt. En daarmee dus nodig voor de transparantie bij de werkzaamheden van de inspectie-instelling en daarmee alleen voor haar accreditatie-eisen. Een bevoegd gezag moet overigens conform het gestelde in de PGS 15 wel altijd het uitgangspuntendocument beoordelen en goedkeuren. Een inspectieplan is niet hetzelfde als een uitgangspuntendocument. Dit uitgangspuntendocument mag niet worden opgesteld door een geaccrediteerde inspectie-instelling. Dat zou in strijd zijn met de accreditatie-eisen. De Raad voor Accreditatie houdt hierop toezicht.

85 Hoe moet worden omgegaan met de recente ontwikkelingen in Nederland (toenemende stapelhoogte, plastic verpakkingen, krimpfolies)? Het lijkt er op dat deze niet passen in de gangbare ontwerpnormen.

In het voorbereidingsproces om tot een acceptabel brandbeveiligingsconcept te komen, moeten al dit soort aspecten worden meegenomen. Uit de voorbereidende risicoafweging zal blijken of een dergelijke opslagmethodiek is te beveiligen. In de eisen die een UPD moet bevatten (voorschrift 4.8.8) worden nadrukkelijk ook de brandscenario's genoemd waarvoor het VBB-systeem doeltreffend moet zijn.

86 Moeten er eisen gesteld worden aan instanties of personen die het ontwerp van een brandbeveiligingsinstallatie of een uitgangspuntendocument maken?

Het is aan de opdrachtgevers om kwaliteitseisen te stellen aan bijvoorbeeld de ingenieursbureaus die dit soort opdrachten uitvoeren. Dit is niet de taak van de overheid of het bevoegd gezag. De overheid heeft de kwaliteit van het uitgangspuntendocument of het ontwerp geborgd door een geaccrediteerde inspectie-A-instelling te laten toetsen of het UPD voldoet.

87 Is het voldoende duidelijk welke aspecten een inspectie-instelling beoordeelt bij de periodieke inspecties?

Een inspectie-instelling kijkt naar het VBB-systeem en de situatie binnen de opslagvoorziening. Dit wordt beoordeeld t.o.v. het goedgekeurde UPD.

88 Is het mogelijk dat de ene geaccrediteerde inspectie-A-instelling een ander oordeel geeft dan een andere geaccrediteerde inspectie-A-instelling?

Geaccrediteerde inspectie-A-instellingen met dezelfde scope zouden in dezelfde gevallen tot een zelfde oordeel moeten komen. Er behoort dus geen verschil te zijn tussen deze inspectie-instellingen. Mede om die reden schrijft de accreditatienorm NEN-EN-

ISI/IEC 17020 voor dat inspectie-instellingen harmonisatieoverleg moeten voeren. Omdat inspecteren mensenwerk is, blijft het mogelijk dat, binnen een zekere marge, er een zeker verschil in oordeel kan ontstaan.

89 Waar kan bedrijf of overheid terecht met klachten over een geaccrediteerde inspectie-instelling?

De Raad van Accreditatie (RvA) behandelt klachten over door de RvA geaccrediteerde inspectie-instellingen.

90 Welke aspecten van het brandbeveiligingsstelsel moet het bevoegd gezag zelf controleren/inspecteren?

Een brandbeveiligingsinstallatie is functioneel als deze effectief een brand weet te controleren of te blussen. De normen en voorschriften waartegen een inspectie-instelling een brandbeveiligingsinstallatie toetst, beschrijft ook een aantal essentiële randvoorwaarden hiervoor op het gebied van bouwkunde, organisatie (bv. gebruik, goederen, stapeling) en overige installaties. Het bevoegd gezag kan zich bij het toezicht op de naleving van de vergunning baseren op het inspectierapport van de geaccrediteerde inspectie-A-instelling, voor zover het over dezelfde aspecten gaat. Het bevoegd gezag kan natuurlijk ook besluiten zelf een diepgaand onderzoek te doen naar de juistheid van de door de inspectie-instelling uitgevoerde inspectie. Dit is echter niet de bedoeling van het stelsel van certificatie en accreditatie zoals dat in Nederland wordt toegepast. In ieder geval moet het bevoegd gezag toezien op de naleving van de vergunning voor zover dat niet bij de periodieke inspectie van de inspectie-instelling aan de orde komt. Ook moet het bevoegd gezag zich realiseren dat de inspectie door de geaccrediteerde inspectie-instelling een momentopname is. Het is van belang om als bevoegd gezag periodiek aandacht te besteden aan de naleving van voorschriften op het gebied van organisatie (deskundigheid, procedures, noodplan etc.) en gebruik (stoffen, vakindeling etc.) van de opslagvoorziening. Afhankelijk van het naleefgedrag kan de frequentie van overheidsinspecties worden vastgelegd ('risicogestuurd toezicht').

91 Is het mogelijk voor een inspectie-instelling om een brandbeveiligingsinstallatie goed te keuren zonder dat een certificaat kan worden verstrekt?

In de nieuwe PGS 15 is het goedkeurend inspectierapport en certificaat verdwenen. Conform voorschrift 4.8.9 moet een inspectie-A-instelling nu een inspectierapport opstellen met bevindingen. Het bevoegd gezag moet daar vervolgens een oordeel over geven en met het bedrijf in overleg gaan over de tekortkomingen met daarbij de termijnen waarbinnen die verholpen moeten zijn.

92 Wat is de relatie tussen PGS 15 BRZO en PGS 15 ?

De PGS 15 is voor de opslag van gevaarlijke stoffen in principe van kracht boven bepaalde ondergrenzen. De BRZO wetgeving is van kracht vanaf bepaalde grenswaarden die voor diverse categorieën stoffen (brandbaar, giftig en milieugevaarlijk) verschillend is en afhankelijk in de mate van het gevaar van de stoffen. De BRZO regelgeving geldt overigens niet voor corrosieve stoffen.

Voor de ondergrenzen van de BRZO regelgeving wordt verwezen naar de Bijlage van Seveso III regelgeving waarnaar integraal in de nieuwste BRZO 2015 regelgeving wordt verwezen:

<http://brzoplus.nl/instrumenten-0/werkwijzer-brzo-ii-0/regelgeving/wetgeving/seveso-0/seveso-richtlijn/>

93 Is het wenselijk om vanuit de overheid de PGS 15-bedrijven op eenzelfde wijze als Brzo-bedrijven te benaderen?

Bij Brzo-inspecties vindt integraal en systeemtoezicht plaats op het gebied van milieu-, brand- en arbeidsveiligheid. Niet alle PGS 15-bedrijven zijn Brzo-plichtig. Integraal toezicht vanuit het bevoegd gezag bij bedrijven met PGS 15, beschermingsniveau 1 op zowel de aspecten bouw, milieu als van de technische installatie is echter wel gewenst. Daarom kan van de Brzo-toezichtssystematiek geleerd worden bij het opzetten van integraal systeemtoezicht bij PGS 15-bedrijven. Vanuit BRZO+ (www.brzoplus.nl) is een toezichtmethode voor de PGS 15-bedrijven die onder het Brzo vallen, opgesteld. Deze toezichtsmethodiek is ook toe te passen bij de PGS 15-bedrijven die niet vallen onder het Brzo. In de meest ideale situatie maken bedrijf en overheid afspraken vooraf over de te volgen toezichtsmethodiek. Beide partijen weten dan vooraf wat van elkaar verwacht kan worden.

94 Welke teksten prevaleren bij tegenstrijdigheden: PGS 15, de omgevingsvergunning of het uitgangspuntendocument?

Tegenstrijdigheden mogen niet voorkomen in regels van de overheid. Als dat wel zo is, moet dat worden opgelost dan wel aangepast. De omgevingsvergunning is bepalend. PGS 15 is een richtlijn. Het UPD krijgt een goedkeuring van het bevoegd gezag, dus heeft min of meer dezelfde status als de omgevingsvergunning. Het is aan het bevoegd gezag om te bepalen of het UPD onderdeel uit moet maken van de omgevingsvergunning of van de aanvraag. Het is voor bedrijven van belang dat de informatie die in een aanvraag wordt verstrekt, in overeenstemming is met het UPD. Voor beiden is immers het bedrijf de initiatiefnemer. Ervaring leert dat het hier vaak fout gaat. Het is aan te bevelen dat iemand van of namens het bedrijf als regisseur van het complete proces optreedt.

95 Wat te doen als brandbeveiligingssystemen niet direct gereed zijn voor gebruik, bijvoorbeeld vanwege onderhoud of storingen? Welke maatregelen moeten op zo'n moment genomen worden om de veiligheid binnen de opslagvoorziening te waarborgen?

Een brandbeveiligingsinstallatie moet in principe altijd continu en volledig beschikbaar en in bedrijf zijn. De tekst in de PGS 15 verwijst daar in algemene termen ook naar. Maar dit zal in de werkelijkheid niet kunnen worden gerealiseerd vanwege preventief onderhoud en storingen aan het systeem. Het bevoegd gezag zal zonnig aanvullende eisen stellen voor de periode dat het systeem in storing of buiten bedrijf is. Storingen en buiten bedrijfstelling moeten als afwijking van de vergunningvoorwaarden worden gemeld bij het bevoegd gezag. Het is van belang dat vooraf afspraken

gemaakt worden over hoe partijen met dergelijke afwijkingen omgaan. Het is aan te bevelen dat het bedrijf zelf voorstellen doet op welke wijze de veiligheid geborgd wordt tijdens dergelijke periodes.

96 Wie bepaalt de inspectiefrequentie voor een installatie?

De inspectietermijn is één keer per jaar tenzij er aanwijzingen zijn die – tijdelijk – een hogere inspectiefrequentie noodzakelijk maken of er in het UPD een hogere frequentie is opgenomen. Voor een inspectiefrequentie die hoger is dan één keer per jaar behoren aantoonbare redenen te zijn. Aanwijzingen zijn bijvoorbeeld: het tijdens de jaarlijkse inspectie vaststellen dat aan de installatie geen of onvoldoende onderhoud wordt gepleegd of dat het bedrijf zelf geen of te weinig (voorgescreven) periodieke controles uitvoert. Als het bevoegd gezag van mening is dat een hogere inspectiefrequentie noodzakelijk is, dan zal deze hogere frequentie door het bevoegd gezag moeten worden gemotiveerd en opgelegd. Het is dus niet aan de inspectie-A-instelling om een hogere inspectiefrequentie te eisen.

97 Waar moet de inspectiefrequentie worden vastgelegd?

De inspectiefrequentie moet als voorschrift in de omgevingsvergunning zijn opgenomen. Eventueel kan inspectiefrequentie ook in een uitgangspuntendocument worden vastgelegd mits dit document deel uitmaakt van de aanvraag voor de vergunning en de aanvraag deel uitmaakt van de vergunning.

98 Een geaccrediteerde inspectie-instelling mag niet zelf een uitgangspuntendocument voor een opslagbedrijf opstellen en vervolgens de inspectie uitvoeren. Is dit altijd zo geweest, of is de regelgeving op dit punt gewijzigd?

Tot 2005 maakten inspectie-instellingen ook zelf Programma's van eisen (PVE's) voor bedrijven. Een PVE is (in dit verband) een ontwerp van een brandbeveiligingsinstallatie. In het kader van het Vuurwerkbesluit is er vanuit de Raad voor Accreditatie een overgangsregeling geweest, die ook van toepassing wordt gezien op PVE's in het kader van CPR 15-2/PGS 15. Het maken van ontwerpen van installaties en het daarna goedkeuren ervan brengt de onafhankelijkheid van een inspectie-instelling in het geding. Het is daarmee in strijd met de accreditatievereisten. De Raad voor Accreditatie staat dat inmiddels niet meer toe. Het zijn van een inspectie A-instelling (daarom de 'A') betekent dat het bedrijf onafhankelijk is en niet het ontwerp van de installatie heeft gemaakt. De overheid controleert overigens niet zelf of een inspectie-instelling wel voldoet aan de criteria voor een A-instelling. Dat doet de Raad voor Accreditatie (RvA). Als de RvA van mening is dat zaken niet op orde zijn, dan verliest de inspectie-instelling zijn accreditatie. Oude PVE's opgesteld door inspectie-instellingen zijn niet per sé slecht, maar voor nieuwe situaties (of vernieuwde PVE's of uitgangspuntendocumenten, UPD's) mag het dus nu niet meer. Voor een bevoegd gezag is van belang dat als sprake is van een PVE dat nog is opgesteld door een inspectie-instelling dit bij de vijfjaarlijkse beoordeling van het uitgangspuntendocument wordt rechtgezet. Vanaf dat moment mag geen sprake meer zijn van een door een inspectie-instelling

opgesteld PVE of uitgangspuntendocument. Dit moet dan wel eerst in de vergunning conform de PGS 15 als voorschrift worden geborgd.

99 Is het mogelijk dat de brandweer eisen stelt aan bluswatervoorzieningen terwijl er op de openbare weg een brandkraan aanwezig is?

In paragraaf 4.9 is een nieuw onderdeel opgenomen met betrekking tot blus/koelwatervoorzieningen. Deze paragraaf geldt dus voor opslagen groter dan 10 ton. Voor opslagvoorzieningen met BN1, BN2a en BN moet een blus/koelwatervoorziening aanwezig zijn. Doel is het beperken van escalatie naar de omgeving. Het bepalen van soort en dimensie van deze voorziening is maatwerk. Indien op de openbare weg een brandkraan in voldoende nabijheid van de opslagvoorziening aanwezig is, en de brandkraan voldoende watercapaciteit levert, zal in het algemeen geen voorziening op het terrein van de inrichting nodig zijn.

Hoofdstuk 5: Tijdelijke opslag van verpakte gevaarlijke stoffen

100 Wanneer is er sprake van tijdelijke opslag? Hoe weet ik nu of hoofdstuk 3 of hoofdstuk 5 van toepassing is?

In PGS 15:2016 is een apart hoofdstuk opgenomen voor de tijdelijke opslag van verpakte gevaarlijke stoffen die, voorafgaand aan of aansluitend op transport, buiten een reguliere opslagvoorziening verblijven. In de branche wordt dit ook wel aangeduid als 'overslag' of 'crossdocking'. Tijdelijke opslag heeft in het algemeen tot doel om ladingen te hergroeperen voor verder vervolg in de logistieke keten (aansluitend transport, al dan niet onderbroken door reguliere opslag). Het gaat om verpakte gevaarlijke stoffen die zich in de ongeopende door ADR goedgekeurde verpakking bevinden.

Hoofdstuk 5 is niet van toepassing op de volgende situaties:

- de ontvangst van gevaarlijke stoffen voor gebruik binnen de eigen inrichting. In dat geval moeten deze stoffen direct worden overgebracht naar een geschikte opslagvoorziening volgens PGS 15;
- de (tijdelijke) opslag van gevaarlijke stoffen in (tank)containers. Voorschriften voor de opslag van (tank)containers geladen met gevaarlijke stoffen zijn opgenomen in hoofdstuk 10;
- verpakte gevaarlijke stoffen in een geparkeerd transportmiddel, of de tijdelijke opslag van verpakte gevaarlijke stoffen in een reguliere opslagvoorziening conform deze PGS. In een reguliere opslagvoorziening is immers reeds een acceptabel veiligheidsniveau gerealiseerd.

101 Mag de brandbeveiliging in de reguliere PGS 15 opslagvoorziening worden gecombineerd met de brandbeveiliging in de tijdelijke opslag?

Ja. Het is dan zaak om dit in het UPD goed uit te werken.

Hoofdstuk 6: Opslag van gasflessen**102 In voorschrift 6.2.14 van PGS 15 wordt een beschermend dak niet meer verplicht gesteld. Waarom niet?**

Risico's van gasflessen worden hoofdzakelijk bepaald door hitte aanstraling. Weersinvloeden vormen een verwaarloosbaar risico. Een beschermend afdak is niet verplicht.

103 Mogen zuurstofflessen en acetyleenflessen naast elkaar worden opgeslagen zonder scheiding daartussen (scheidingsconstructie of afstand)?

Ja. Normaal gesproken mogen stoffen die een gevaarlijk mengsel opleveren niet bij elkaar opgeslagen worden. Gasflessen worden hier van uitgezonderd in hoofdstuk 6. Het achterliggende idee is dat de kans dat twee gasflessen tegelijkertijd zullen falen, de gassen met elkaar vermengen en worden ontstoken, verwaarloosbaar is. Het is echter van belang dat de gassen per gelijksoortige groep worden opgeslagen (dezelfde kleurencode) waardoor het omwisselen van gassen wordt voorkomen.

104 Hoe moet worden omgegaan met de eis die in voorschrift 6.2.5 van PGS 15 is opgenomen dat bij buitenopslag van gasflessen (tegen een gebouw) de gevel tot 4 meter hoogte 60 minuten brandwerend moet zijn uitgevoerd als de gevel maar 3 meter boven de flessen uitsteekt?

Indien opslag van gasflessen plaatsvindt tegen de gevel van een tot de inrichting behorend gebouw dan moet dat deel van de wand, en de wand tot maximaal 4 m boven en 2 m aan weerszijden van de gasflessen, een brandwerendheid van ten minste 60 minuten bezitten.

105 Wat is het doel van de in voorschrift 6.2.5 van PGS 15 beschreven eis? Gaat het hier om bescherming van de flessen tegen aanstraling als gevolg van een brand in het gebouw of gaat het om bescherming van het pand als gevolg van brandende gasflessen?

Het uitgangspunt bij het formuleren van de voorwaarden in de PGS is steeds geweest dat de gasflessen beschermd moeten worden tegen invloeden van buiten af. De constructie van de gasflessen zelf is zodanig dat ervan uitgegaan mag worden dat deze geen bedreiging naar buiten vormen bij normale opslagomstandigheden (voor acetyleen ligt dit anders omdat de inhoud onder bepaalde condities kan gaan reageren). In voorschrift 6.2.6 is wel de mogelijkheid gecreëerd om af te wijken van de voorschriften 6.2.5 en 6.2.6 indien kan worden aangetoond dat er sprake is van een beperkte stralingsbelasting (niet meer dan 10 kW/m²).

106 Waarom is in voorschrift 6.2.5 van PGS 15 de eis opgenomen van een 60 minuten brandwerende gevel en niet dat er sprake moet zijn van een WBDBO van een x aantal minuten?

Bij de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) zoals bedoeld in NEN 6068 is er altijd sprake van een WBDBO tussen ruimten. Omdat een open opslagplaats van gasflessen niet kan worden gezien als een ruimte kan er geen WBDBO-

eis worden voorgeschreven. Het gaat er hier om dat de scheidingsconstructie (de gevel) ten minste 60 minuten brandwerend wordt uitgevoerd, ervan uitgaande dat de opslag van de gasflessen tegen de gevel is gesitueerd of op een afstand van minder dan 3 meter van de gevel.

107 Gasflessen worden regelmatig in brandwerende opslagkasten opgeslagen. Voorschrift 6.2.19 van PGS 15 geeft echter aan dat van een inpan-dige opslagvoorziening ten minste één wand een buitenmuur moet zijn waarin zich ten minste één deur bevindt. Voor een gasflessenopslagkast is deze eis onmogelijk. Betekent dit nu dat deze kasten niet zijn toegestaan?

Bij de beoordeling van een brandveiligheidskast voor gasflessen kan het gelijkwaardigheidsbeginsel van toepassing zijn (paragraaf 1.8). Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn indien de brandveiligheidskast aan de norm EN 14470-2 voldoet.

In die gevallen is het ook noodzakelijk om de locatie van de gasflessen duidelijk kenbaar te maken aan de hulpdiensten; één en ander conform voorschrift 3.15 (journaal en registratie).

108 In tabel 6.1 van PGS 15 wordt geen onderscheid gemaakt tussen gassen met verschillende inhoud. Waarom is WBDBO (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag) ook vereist voor inerte gassen zoals Argon en koolzuur?

Risico's van gasflessen worden hoofdzakelijk bepaald door hitte aanstraling met als gevolg raketwerking en/of scherfwerking. Het maakt dan niet uit wat de aard van het gas is.

109 Indien een gasfles niet wordt genoemd in bijlage H van PGS 15, hoe weet ik dan wat het keuringsinterval is? Indien het keuringsinterval verlopen is, op welk voorschrift kan ik dan handhaven?

In tabel A van het ADR wordt voor gasflessen verwezen naar de zogenaamde verpakingsinstructies (kolom 9). Afhankelijk van de classificatiecode van een gas, is het keuringsinterval bepaald. Indien het keuringsinterval verlopen is, kan gehandhaafd worden op voorschrift 6.2.10 van PGS 15 waarin wordt vermeld dat gasflessen waarvan de herkeurtermijn (periodiek onderzoek) is verstreken, niet binnen de inrichting aanwezig mogen zijn.

Overigens is in voorschrift 6.2.10 beschreven dat flessen die voorbij de herkeuringsdatum zijn, onder bepaalde voorwaarden nog binnen de inrichting aanwezig mogen zijn. Hierbij is aansluiting gezocht bij de Europese norm NEN-EN 1968. Er wordt dan wel verwacht dat de gasflessen in zichtbare goede staat van onderhoud verkeren.

110 In paragraaf 6.1 van PGS 15 is onder 'Keurmerken' aangegeven dat (periodiek) gekeurde gasflessen moeten zijn voorzien van een 'ingeslagen keurmerk'. Even verder wordt gesproken van een 'etiket of inslag'. Hoe herken ik een goedgekeurd etiket of inslag?

In het ADR (voorschrift 5.2.1.6) wordt voorgeschreven dat alle kenmerken ingeslagen,

of op een duurzaam informatieplaatje aan de fles of op een hechtend en duidelijk zichtbaar opschrift, aanwezig moeten zijn.

111 Vallen gasflessen die zijn aangesloten op een verzamelleiding onder PGS 15?

Nee. PGS 15 geldt alleen voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen en verpakte CMR- stoffen. Gasflessen die zijn aangesloten op een verzamelleiding vallen niet onder de scope van de PGS. Het grote verschil met de opslag van gasflessen, is dat gasflessen die zijn aangesloten op een verzamelleiding in gebruik zijn. Een strikte uitleg van de voorschriften 3.4.1 ('Ompakwerkzaamheden mogen slechts plaatsvinden indien de primaire verpakking niet wordt geopend') zou betekenen dat het niet is toegestaan in een opslagvoorziening ook gasflessen met aansluiting op een (verzamel)leiding te plaatsen. Het gevolg hiervan kan dan zijn dat deze aangesloten gasflessen onbeschermd (in open ruimte) zouden komen te staan, hetgeen minder gewenst is. In situaties waar, in verband met beperkt beschikbare ruimte op een bedrijfsterrein, wordt gekozen om de opslag van 'losse' gasflessen en gasflessen aangesloten op een verzamelleiding te combineren in een opslagvoorziening, moet echter wel steeds worden nagegaan of deze situatie veiligheidstechnisch gezien acceptabel is. De opslag moet in ieder geval voldoen aan de eisen van hoofdstuk 6. Het is in eerste instantie aan het bedrijf om aan te tonen of deze wijze van opslag verantwoord is; en de voorschriften 6.1.1 en 6.2.1 geven hier richting aan. Het mag duidelijk zijn dat:

- de doorvoering van de leiding(en) niet mag leiden tot een vermindering van de WBDBO van de opslagvoorziening;
- de leiding(en) inclusief afsluiter(s) moeten zijn aangelegd door een deskundige installateur (ten minste aantoonbare ervaring met het aanleggen van gasleidingen);
- leidingen(en) moeten tegen aanrijden of andere situaties zijn beschermd tegen beschadiging;
- de afsluiter(s) zodanig moet zijn geplaatst dat deze bij een calamiteit snel kan/kunnen worden gesloten.

112 Binnen een inrichting die onder het Activiteitenbesluit valt zijn twee gasflessen van 60 liter aanwezig. De keuringstermijn van de gasflessen is verlopen. Op welk voorschrift uit het Activiteitenbesluit kan ik dan handhaven?

Gasflessen die zich niet in een PGS 15-opslag bevinden moeten op basis van voorschrift 4.4a, zesde lid van de ministeriële regeling alsnog voldoen aan voorschrift 6.2.3, 6.2.10 en 6.2.14 van PGS 15. Dit betekent dat deze gasflessen voorzien moeten zijn van de juiste ADR-etikettering en niet beschadigd en/of ernstig gecorrodeerd mogen zijn.

113 Een bedrijf valt onder het Activiteitenbesluit en slaat gasflessen op. Kan daar een maatwerkvoorschrift voor opgesteld worden? Is een alternatieve gelijkwaardige voorziening mogelijk?

Maatwerk (nadere eis) is alleen mogelijk voor de voorschriften waarvoor dat in het Activiteitenbesluit of de Ministeriële regeling is aangegeven. Voor PGS 15 is in artikel

4.5 van de regeling aangegeven dat maatwerk mogelijk is voor de voorschriften 3.1.1, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 3.2.9, 3.2.10, 3.10.3, 3.18.1, 6.2.4 tot en met 6.2.6, 6.3.5 en 8.5.1 van PGS 15 en deze voorschriften van PGS 15 voorzien in de mogelijkheid tot afwijkende voorschriften. Er wordt dus nog naar de voorschriften 6.2.4 t/m 6.2.6 e gekeken. De voorschriften uit hoofdstuk 6 van PGS 15 (opslag van gasflessen) worden in deze op 6.3.5 van de oude PGS 15 verwezen. Dit betekent wel dat in tegenstelling tot de vorige versie van de regeling, maatwerk voor die voorschriften mogelijk is.

Als er sprake is van een verplichte maatregel, kan het bedrijf in plaats daarvan wel een gelijkwaardige voorziening toepassen. Dit houdt in dat een andere maatregel wordt getroffen dan in een voorschrift van de PGS 15 is opgenomen, zie paragraaf 1.8 van PGS 15. Het bevoegd gezag beoordeelt of daarmee een gelijkwaardige bescherming kan worden bereikt.

114 Een bedrijf heeft gasflessen opgeslagen in een buitenopslag tegen de gewel conform PGS 15. Nu staan daar ook twee aangesloten gasflessenbatterijen tussen. Tellen de aangesloten gasflessenbatterijen ook mee voor de grens van 2500 liter in tabel 8 van PGS 15?

Aangesloten gasflessenbatterijen vallen niet onder de definitie van ‘opslag’ volgens PGS 15, maar kunnen wel toegestaan worden binnen een PGS 15-opslagvoorziening, zie paragraaf 6.1.1 van PGS 15. Als de gasflessenbatterijen geplaatst zijn in de buitenopslag tussen de opgeslagen gasflessen, dan maken deze onderdeel uit van de opslag en tellen ze mee.

Hoofdstuk 7: Opslag van spuitbussen en gaspatronen

115 Wat wordt in paragraaf 7.1 van PGS 15 precies bedoeld met netto inhoud van een spuitbus?

Netto inhoud is alles wat verspoten wordt en dus alleen het gas en de werkstof exclusief blik – spuitkop – beschermkap.

116 Waarom wordt in paragraaf 7.1 van PGS 15 onderscheid gemaakt tussen situaties waarbij in een opslagvoorziening uitsluitend spuitbussen worden opgeslagen en situaties waarbij spuitbussen gezamenlijk met andere gevaarlijke stoffen worden opgeslagen? En waarom geldt in beide situaties een andere grondslag?

Voor het vervoer vallen alle spuitbussen onder het ADR (UN-nummer 1950). Ook spuitbussen zonder gevaarlijke inhoud (bijvoorbeeld met levensmiddelen). Om te voorkomen dat een ruimte waar uitsluitend dergelijke spuitbussen aanwezig zijn, moet voldoen aan PGS 15, wordt genoemd onderscheid gemaakt. Indien een spuitbus bijvoorbeeld een licht ontvlambare of toxische inhoud heeft, of indien gezamenlijke opslag met andere gevaarlijke stoffen plaatsvindt, moet wel aan PGS 15 worden voldaan. Uiteraard met inachtneming van ondergrenzen.

117 Waar zijn de gedetailleerde voorschriften voor spuitbussen (hoofdstuk 7 van PGS 15) op gebaseerd?

In het algemeen zijn de voorschriften voor opslag van spuitbussen op de volgende uitgangspunten gebaseerd:

- opslag tot 10 ton aan spuitbussen en/of gaspatronen is gebaseerd op de ‘best practice’ uit het land,
- opslag boven 10 ton is gebaseerd op de voorschriften uit NFPA 30B (National Fire Protection Association).

Hoofdstuk 8: Verpakte gevaarlijke stoffen van de klassen 4.1, 4.2, 4.3

118 De voorschriften in hoofdstuk 8 zijn nogal complex en anders dan die in hoofdstuk 3 en 4. Moeten deze voorschriften toch in de vergunning worden opgenomen?

De gevaarlijke stoffen uit de klassen 4.1, 4.2 en 4.3 zijn stoffen die slechts in specifieke sectoren worden toegepast. Het is dus niet zo dat elk bedrijf die iets met gevaarlijke stoffen doet, wel ergens een verpakking met een stof uit één van deze klassen in huis heeft.

De gevaarlijke stoffen uit de ADR-klassen 4.1, 4.2 of 4.3 hebben specifieke fysische eigenschappen en gevaarsaspecten. In geval van brand zijn deze stoffen veelal niet met de gebruikelijke blusmiddelen zoals water of schuim te blussen. Het basisvoorzieningsniveau zoals vastgelegd in hoofdstuk 3 en de systematiek voor het bepalen van het noodzakelijke beschermingsniveau uit hoofdstuk 4 zijn in de meeste gevallen niet toereikend.

Indien een bedrijf aanzienlijke hoeveelheden van deze stoffen opslaat, is dus specifieke kennis en expertise noodzakelijk. Het Activiteitenbesluit hanteert lage ondergrenzen voor deze groep stoffen. Bedrijven zijn dus al snel vergunningplichtig.

Hoofdstuk 9: Opslag van een beperkte hoeveelheid organische peroxiden

119 Er is toch ook een richtlijn PGS 8? Waarom is in PGS 15 dan toch een hoofdstuk voor organische peroxiden opgenomen?

Organische peroxiden (ADR-klasse 5.2) moeten inderdaad worden opgeslagen conform PGS 8. In de praktijk komt het echter regelmatig voor dat naast de reguliere gevaarlijke stoffen in een PGS 15 opslagvoorziening ook beperkte hoeveelheden organische peroxiden worden opgeslagen. Het gaat daarbij om kleinverpakkingen zoals tubes met hardener of twee-componenten lijm. Dit zijn de peroxiden die voor het ADR vanwege hun geringe gevaar vrijgesteld van de eisen die voor transport van ADR-klasse 5.2 van toepassing zijn. De totale hoeveelheid per opslagvoorziening mag niet meer dan 1.000 kg bedragen.

Hoofdstuk 10: Opslag van (tank)containers met gevaarlijke stoffen

120 **Waarom zijn de eisen voor opslag van verpakte gevaarlijke stoffen in een container apart van hoofdstuk 3 behandeld?**

Dat is een misverstand. Hoofdstuk 10 behandelt de activiteiten met grote (tank)containers (> 3000 liter/kg) zoals we dat kennen bij bijvoorbeeld containerterminals. Voor stationaire opslag van verpakte gevaarlijke stoffen in een container (tot 3000 liter/kg) geldt inderdaad hoofdstuk 3. Overigens is het niet zo dat door het toepassen van een vervoerscontainer voor de stationaire opslag van verpakte gevaarlijke stoffen, meteen aan de voorschriften van hoofdstuk 3 wordt voldaan. In de meeste gevallen moeten er de nodige aanpassingen aan de container worden uitgevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van ventilatie, opvangcapaciteit, brandwerendheid etc.

Bijlage A.2: Definities

121 **In PGS 15 wordt een gevaarlijke stof gedefinieerd als: ‘stoffen en voorwerpen, waarvan het vervoer volgens het ADR verboden is of slechts onder daarin opgenomen voorwaarden is toegestaan, dan wel stoffen, materialen en voorwerpen aangeduid in de IMDG-Code (International Maritime Dangerous Goods Code)’. Hoe weet ik of een stof of voorwerp onder deze definitie valt?**

Alle gevaarlijke stoffen en voorwerpen die onder deze definitie vallen moeten voor het vervoer zijn geëtiketteerd. Bovendien zijn alle betreffende stoffen en voorwerpen vermeld in tabel A (lijst van gevaarlijke goederen) van bijlage A van het ADR of de IMDG code.

Bijlage E: **Voorkomen van onverenigbare combinaties door stoffenscheiding**

Scheiding door lekbakken

122 **Klopt het dat scheiding van stoffen, naast het aanhouden van 2 meter afstand, ook altijd door lekbakken gerealiseerd kan worden?**

Ja, dat klopt voor kleine opslagen tot 10 ton. Voor grotere opslagen zullen in het algemeen andere oplossingen worden gekozen. Zie bijlage E, onderdeel 3 van PGS 15.